

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetéssel olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és nyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Képviselőnk beszámolója.

Zombor, 1894. november 19.

Közel három éve annak, hogy a Zombor szab. kir. városban megejtett képviselőválasztás alkalmával Drakulits Pál dr. országgyűlési képviselővé választott, — s bár a parlamentben már többször felszólalt, — de a választóknak azóta tegnap volt először alkalma képviselőjüket beszámolni hallani. Drakulits sietett is beszédének mindjárt bekezdésében védekezni azon feltevés ellen, hogy ő mindezeidig hanyagság okából nem számolt volna be.

Mikor az állítása valóságát készséggel elhiszük, körülbelül készen is volnánk az egész beszámoló összes azon állításaival, a melyeknek valódiságát kétségbe vonni nem kényszerülünk.

Mert az aztán alig vehető kétségnek, hogy Drakulits mindezeidig azért nem beszélt választóihoz, mert a kormányzat és törvényhozás meddősege neki erre tárgyat nem adott.

Vagy hát elfeledte volna Drakulits a magyar törvényhozás legutóbbi három évének korszakot alkotó tárgyalásait? hogy azok alkotásáról tudomást nem akart venni?

Nem. Mert elszólta magát, s mindjárt áttért beszámolójának további folyamán az egyházpolitikai javaslatok megbeszélésére. Ezekről mindenképp elötte két jelentőségteljes nyilatkozatot tett Drakulits.

Először kijelentette, hogy most már semmi kétség az iránt, hogy a javaslatok szentesítést nyernek. No hát mi ezt el is hiszük. Másodszor kijelentette, hogy már majdnem bevégzett törvényhozási aktusokról lévén szó, ő a többség akarata előtt meghajol, s így tartózkodni fog, hogy a már meghozott és szentesített alatt levő törvényjavaslatok ellen izgasson. De a mikor azután megindokolta azt, hogy mért nem szavazott ő a javaslatokra, mért ellenezte azokat, beszédének ez a része majdnem izgatás számba ment.

Mert hát, minek minősítsük a képviselő ur azon állítását, hogy a kormány és pártjának az a ténye, hogy ezeket a javaslatokat beterjesztette és megszavazta a nélkül, hogy ez iránt a nemzetet előzőleg megkérdezte volna, alkotmány ellenes?

Igaz, elmondották ezt Drakulitsnál hirnevesebb politikusok is, de ezeknek éppen úgy nem volt

igazuk, mikor ezt állították, a mint nincs igaza Drakulitsnak.

Már mi féle összevisszavárosa a fogalmaknak, micsoda összezavarása a közjog legelementárisabb elveinek az, ha valaki ezt az állítást megkockáztatni merésze.

A ki ezt az állítást megkockáztatja, nagyon naivnak tartja azokat, a kiknek szemébe ezt a frázist oda vágni bátorsága van.

De talán Drakulits nem is azt akarta mondani a mit mondott. Lehet, hogy ő azt értette, hogy ez az eljárás a parlamentáris szokásokkal ellentézik, s az alkotmány ellenes kifejezést csak azért használta, hogy valami erősebbet mondjon.

No de, ha ezt értette is, ebben sem volt igazsága. Látni fogjuk mindjárt, hogy a ki Drakulitsot megcáfolja, senki más mint ő maga.

Drakulits beszédjének folyamán ugyanis erősen hangoztatta, hogy a választó közönségnek elannyira nem kellett a polgári házasság, a vallás szabadság sat., hogy a fellépő képviselőjelöltektől szelvényben-hosszában az országban reverzálisokat kértek arra nézve, hogy e javaslatokat megszárazni nem fogják. Hát ez valóságos ellenmondás. Már hogy kívántak volna a választók reverzálást, ha nem tudták, miről lesz szó.

Hogy azonban a tisztelt képviselő ur, aki nem akar izgatni, a kormány eljárását schwindlinek bélyegezte, ez fogalmat ad nekünk arról, hogy milyen argumentumokkal dolgoznék a mi képviselőnk, ha izgatni akarna.

Hogy a beszámolóban az is benne volt, miképen az egész egyházpolitikai reform célja a kormány hatalmi állásának megszilárdítása, a figyelemnek a kormány egyéb foglalkozásairól való elterelése volt, azt talán mondanunk is felesleges. Hiszen hallottunk vagy olvastunk már mi nemzeti párti beszámoló- és egyéb beszédeket, s hogy ezekből sohasem hiányoztak ezek a közhelyek, azt minden figyelmes olvasó jól tudja. Mért tenne e tekintetben kivételt a mi képviselőnk.

Hasonlóan benne volt a mesterséges közvélemény is. Beszélt itt Drakulits sajtóvájáról, beszélt az országos liberális gyűlésről, s nem éppen hízelt saját választóinak, a mikor jónak látta kiemelni, hogy a liberális nagygyűlésen voltak szerb és oláh parasztek is, már pedig Drakulits szerint ugyan ki hiszi el egy oláh vagy

szerb parasztról, hogy az saját ösztönéből és ami fő, saját pénzén menjen a liberális nagygyűlésre. Szerencse, hogy ezt a bókot az érdekelt választók meg nem értették, mert magyarul mondta Drakulits, különben aligha nem megköszönik neki.

Beszámolójának további részében az agrár politika elveit fejtegette képviselőnk, s hangsúlyozta, hogy ő jó barátságban akar élni a muszával, de nem akarja, hogy e barátság hasznát az osztrák huzza.

Minek utána még kijelentette, hogy jövőben is minden törekvése oda irányuland, hogy a töke ellen a kis ipart, a nagy birtok ellenében a kis birtokot, szóval a kis embereket védje, áttért beszédjének szerbül való elmondására.

Szerbül körülbelül ugyanazt mondta, mint magyarul, azzal a különbséggel, hogy szerbül elmondott beszédében a fuzióra is kiterjeszkedett.

Megtudtuk ebből, hogy Drakulits csakis elvei érvényesíthetőségének feltételével hajlandó fuzionálni, s hogy ő még nem fáradt ki az ellenzékieskedésben.

Beszédjének tengelye az egyházpolitikai és agrárpolitikai kérdések körül forgott. Ez utóbbiaknál sem helyeselte a kormány által célba vett megoldási módokat, a bajok orvoslásának mikéntjével azonban adós maradt. Nem nyilatkozhatik erről, — ugymond — mert pártja sincs azzal még tisztában s csak most küldött ki egy bizottságot az agrár kérdés megoldása módjainak előterjesztésére.

Nélkülözünk kellett dr. Drakulits beszédjében mindazt, ami helyi egyénekre vonatkozik. Ezzel egyáltalán nem foglalkozott, amit helytelenítettünk kell, mert voltak városunknak — az utóbbi választás óta s vannak most is oly speciális ügyei, melyekre vonatkozik a választók méltán várhatták dr. Drakulits nyilatkozatát.

Nem foglalkozott továbbá a közleg. reformjának kérdésével sem, pedig erre vonatkozólag is szerettük volna képviselőnk nyilatkozatát hallani.

Konstatáljuk különben, hogy Drakulits Pált az elég nagy számmal megjelent párhivei óváciával fogadták, lelkesen éljenezték s élvezettel hallgatták szépen előadott és eléggé higgadt beszámolóját, melynek politikai tartalmától benünket s velünk Zombor város szabadelpárti választóit s mindazokat, akik városunk törvény-

séges címzésekből, az egyik következőleg gúnyolta a másikat:

— Du regenaus'schwab'ler, windverdrahter, karnariengelber Akazie-Krampus, Du!

— Oh du ang'maltes, frisiertes, gepudertes Elephanten-Weiber! viszonzá a másik.

Mi ehhez képest a magyar kocsis rézangyala?

Ilyen s hasonló esetek nem tartoznak Bécsben a ritkaságok közé és ilyen az a bécsi hamúr. Aki azonban kevesebb utánjárással akarja a bécsi népet megismerni, az minden rétegének képviselőit teljes számmal együtt találhatja minden nap, és pedig a legzamatosabb bécsi típusokat szemészedett példányokban egybegyűlve, amikor a Hofburgban (cs. és kir. várakban) délelőn az őrséget főláltják, ami naponként egy katonabanda harsogó zenéje kíséretében történik; sőt a zenekar még külön is játszik, rendszeren három darabot egy opera-részletet, egy táncdarabot és valami egyveleget a nagyszámu közönség mulattatására és a jó hosszú időköz kitöltésére, melyet a számtalan őrszem felváltása igénybe veszen. E látványosságon jelen van egész Bécs. Déljárt lévén, itt valóságos déli tőzsdéje akad mindazoknak, akiket egy nagy város sokadalma és saját vállalkozó szellemük vagy a szórakozás kedve az utcára csodít.

Ebből a vegyes társaságból nem hiányzik egyetlen néposztály sem: összevegyül itt minden rang s mód valási, foglalkozási és erkölcsi különbség nélkül.

Itt természetesen tág tere, vagyis inkább piaca nyílik az ugynevezett bécsi kedélyesség megnyilatkozásának a már jellemeztem különböző válfajok minden változataiból; és az idegen, ki meg kell, hogy látogassa ezt a hajsztát, jól teszi, ha el nem árulja valahogyan külföldi vagy vidéki létét, mert különben menten céltáblája lesz a híres kedélyeskedésnek.

Ilyen „Burgmusik“ alkalmával történt, hogy a katonabanda pianissimója közben egy suszterinas elküldte magát:

— Wir brauchen ka'n Kaiser! (Nem kell nekünk császár.)

A „BÁCSKA“ tárcája.

Volt két csikóm . . .

Volt két csikóm, két szép lovam,

Mind a kettő jól szaladt —

Két serényebb pára nem volt,

Nem az egész ég alatt . . .

Ha befogtam mind a kettőt

S oda szóltam: gi ha, hó! —

A ki őket nyomon érje,

Nem volt szürke, se fakó.

Árkon-bokron futra jártak,

Nem volt nekik semmi gát —

Ugy repültek, hogyha kellett,

Akár száz mérföldön át . . .

Ámde egyszer, kő ha tudná,

Mind a kettő „megreszett“ —

Tán kocsisuk volt serényebb,

Mint a hogy ép' kellett . . .

Próbálgattam már azóta,

De mind kettő csökönyös —

Egy se indít . . . mind hiába'

Kocsis és ostorhűgös . . .

A reménység és bizalom,

Vala fúrge két lovam —

Az egyikbe' én csalódtam,

A másikba' megcsalattam,

— S most mind kettő oda van . . .

Herke Mihály.

KERESZTÜL-KASUL EURÓPÁN.

Utí rajzok.

Irta Passe-partout.

— Elutazás. Bécs városa s népe. —

(Folytatás.)

Az osztrák főváros népét más városok lakosságához mérten „kedélyesnek“ szokták mondani, és maga a bécsi nép is nagyra van a Wiener Gemüthlichkeit-tal. Magam is sokáig e nézetem voltam, amíg behatóbb utánjárással rá nem jöttem, hogy a bécsinek több veleszületett humora van ugyan, mint a többi német fajbelieknek együttvéve; nagyobb az élénksége, mint a müncheninek s délnémeteknek egyáltalán; és sokkal természetesebb, udvariasabb s előzékenyebb, mint a berlini s éjszak-németek különösen; de kedélyessége — bocsánat a szóért — az nincs.

Kíváncsisága azonban nem ismer határt és minden csekélységére tud bámészkozni, az elsőhöz százan, ezereken csatlakozván, mint már Basel, a híres bécsi lokalkomikus megénekelte:

„Bleiben nur auf der Gassen zwei Menschen wo steh'n,
Da kommen gleich Hunderte: Was ist denn da g'schehn?
's fragt Einer den Andern: 's giebt halt schon Leut',
Die finden in Allem a Merkwürdigkeit.“

A bécsinek van humora, vagy bécsiesen: hamúr-ja, de tréfálkozása is vagy mások rovására történik, vagy gyakran a trágárságba átesapó vaskos pajzánkodás körében mozog. Ebben azután remekel s tulatsz valamennyi nagyváros lakosságán, kivált a esufondároskodásban. A virtuózok természetesen a fiakkeresek és a gyümölcskofák. Egy bérkocsis a körülötte összeröpdött kíváncsi tömeg nagy vigaszára összekapott egy kollegájával; ilyet mindig érdemes nézni s hallgatni Bécsben. Mikor már kifogytak a közön-

Ma számunkhoz melléklet van csatolva.

hatóságában oly lelkesen állottak a liberális reformok mellé — ezek között pedig tekintélyes számmal voltak a nem kormánypártiak is — természetesen igen nagy köz választ el.

Es ezzel körülbelül el is mondottuk azokat az impressiókat, a mit reánk ez a beszámoló tett. Újat nem hallottunk semmit. De megvalljuk, nem is vártunk, — hiszen az újajólvasás ma már annyira el van terjedve, hogy ugyszólván minden választó tájékozva van a közdolgokról és politikai eseményekről — s így csalódásról semmi esetre sem panaszodunk.

A beszámoló.

Dr. Drakulits Pál városunk országgyűlési képviselője vasárnap tartotta meg beszámolóját, melyre a közönséget napokkal ezelőtt óriási falragaszok hívtak meg. A Vadaskürt nagytermében 11 óra összehívott gyűlékezett, melyen az ellenzéki választók elegendő számban jelentek meg. Szemő István pártelnök nyitotta meg, ki felkérte a gyűlékezést, hogy egy küldöttséget küldjön el Drakulitsért, ki őt a beszámolóra felkérje. A Fernbach Péter, Paul Kálmán, Frey Imre, Kandler József, Erlich Nándor és Dzsinitz Józsefből megalakult küldöttség rögtön elment Drakulitsért, ki nemokára megérkezvén, Szemő István felkérte beszámolójának elmondására. Az előbb magyar s aztán szerb nyelven elmondott beszámoló a következőképp hangzott:

Tisztelt választó polgárok!

Ma-holnap három esztendeje lesz annak, hogy önök szerény személyemet becses bizalmukkal megíztelték, képviselőjükké választottak meg, — s bár ezen idő alatt igen gyakran találkoztam önökkel egy a közélet, mint a társadalmi élet terén, még nem volt szerencsém beszámolni önöknek egyrészt saját képviselői működésemről s annak a politikai pártnak a működéséről, a melyhez tartozni szerencsém van s a melynek zászlója alatt önök képviselőjükké választottak, másrészt pedig magának a képviselőháznak a működéséről, — a mi mind együttesen a képviselői beszámoló keretébe tartozik.

S a midőn most majd három év után e végből önök elé léptem, mindenekelőtt arra kérem önöket, hogy eme késedelmemet ne tudják be hanyagságnak részéről, mert hiszen, midőn magában a parlamentben több alkalommal, különféle kérdésekben felszóltam, midőn hozzászóltam oly kérdésekhez is, a melyekkel azelőtt egyáltalán nem is foglalkoztam, a mi pedig egy kezdő politikussal mindenesetre némi előtanulmányokat is igényel, ha tehát nem voltam rest eme előtanulmányokat megtenni, ha nem voltam rest törvényhatósági közéletünkben önökkel vállatve s az önök segítségével polgárságunk érdekében mindenkor, a midőn annak csak a legkisebb szüksége is fellépett, nemcsak résztvenni, de többször küzdeni is, bizonyosan nem lettem volna rest arra sem, hogy a képviselői beszámoló beszédhez tartozó adatokat összeszedjem s azokat önök elé terjesszem.

Azt sem veheti szememre senki sem, hogy a választási küzdelmek alatt — már általános politikai tekintetből, — akár személyes, akár lokális érdekű olyan igéreteket tettem volna, amelyeket aztán be nem váltottam, tehát az esetleges szemrehányásoktól való félelem sem tartott vissza a beszámolástól.

Miért vártam tehát közel három évig? Megmondom mindjárt, — amely egyedüli oka a parlament munkásságának a meddősege volt, — annak oka egyedül az, hogy a választási programokban bangoztatott és égetően szükségessékné jelzett reformok közül, melyeknek megvalósítását a képviselők a választások előtt ígérték, a parlament egyetlen egyet sem volt képes megvalósítani, — tehát a parlamentnek a működéséről, működésének tényleges eredményéről — azoknak nem létében egyáltalán beszámolni is lehetetlen vala.

Ma, midőn önök elé léptem, sem vagyok sokkal jobb helyzetben, mert a parlament, eltekintve néhány csekélyebb jelentőségű parciális reformtól a törvénykezés terén, a mai napig sem valósított egyetlen egyet sem azon reformok közül, a melyeket a közjogi alapon álló

politikai pártok, különösen pedig a választási küzdelmekből, mint mindenkor eddig, ugy jelenleg is nagy többséggel kikerült szabadlevél párt — a kormánypárt — vett fel, hanem igenis keresztül vitt, jobban mondhatnám erőszakkal keresztül hajszolt oly reformokat, melyeket választási programjukba fel sem vettek, melyeket a választók ele nem terjesztettek — és ezek az egyházipolitikai reformok.

Bár egyáltalán, legkevésbé pedig ez alkalommal, midőn önöknek működésemről beszámolni akarok, sem célozom, sem szándékom igazolni ezen reformok ellen, melyeknek nagyobb részét már a törvényhozás mindkét háza elfogadott, — annál kevésbé, miután azok közül 3 javaslat már ötélsége elé szentesítés végett felterjesztett, s majdom bizonyos, hogy alkotmányos királyunk azoknak szentesítését nem is fogja megtagadni, s így azok ma-holnap törvényerőre emelkednek s a többi reformok is, esetleg némi változtatásokkal szintén törvénybe fognak iktatni, még sem zárkozhatom el ez alkalommal az elől, hogy önöknek ezen reformok tárgyalása alkalmával elfoglalt álláspontomat, a melyet különben nagyjából ugy is ismernek, röviden ki ne fejtsem, valamint azok indokait is, a melyek engemet ezen álláspont elfoglalására bírtak egyrésztől, másrésztől pedig azoknak eljárását, kik eme reformokat, hogy ugy mondjam erőszakkal keresztül hajszolták, rövid tárgyalásos bírálat alá vessem.

Tagadhatlan az, hogy országunk polgárai által követett különféle számos vallásfelekezeti a házasságjog tekintetében, egymástól teljesen eltérő szabályokat és szokásokat követvén, ennek folytán a különféle vallásokhoz tartozók egybekezelésből a házasságnak érvényességére, a gyermekeknek vallása, sőt törvényessége tekintetében számos anomalia fejlődött ki, mely sok esetben annyira ment, hogy eme kérdéseket az egyes vallásfelekezetek által követett, egymással gyakran bomlok-egyenest ellenkező, de különben törvényesnek tekintendő, habár ezek mellett az állami tekintély sem volt képes megszüntetni, sőt az állami tekintély közbevetése igen gyakran vallási sérelemnek tekintett a vallásfelekezetek, különösen annak papsága által. Ily körülmények között tehát tagadhatlan az is, hogy ezen gyakori bajok szanálása szükségessé vált s a törvényhozásnak kötelessége volt arról gondoskodni.

A közjogi ellenzék különféle árnyalatai ezt azonnal a pártok megalakulásakor feladulak ki s tüzek ki és az 1848-iki törvények szellemében azt a legradikálisabb módon a kötelező polgári házasság s összes konzekvenciáinak törvénybeiktatása által kívánták megoldani. A mérsékelt ellenzékhez tartozó képviselők legtöbbje és később a nemzeti párt egészen, szintén szükségesnek találta ezen anomáliáknak törvényhozási útján leendő megszüntetését, s erre az utat a választási programjában általánosságban meg is mutatta, de tartózkodott attól, hogy a legradikálisabb eszközökhöz nyuljon, mert figyelemmel volt a polgárságnak vallási érdeletére és a népesség nagy részének műveltségi fokára. Csak a szabadlevél párt volt az, mely az ellenzék részéről jövő sürgetésekkel szemben, mindenkor a legkonzervatívabb álláspontot foglalta el és eme előtt, sem az új választások alkalmával ezen kérdésnek miként leendő megoldásáról programot sem adott hivatalosan. Kéz alatt azonban minden képviselő kötelezte magát arra, katolikus választókkal szemben, hogy mindennemű egyházipolitikai reformot, mely a katolikus egyház tanaiba ütközik, ellenezni fogja; viszont a reformatus választóknak ugyancsak a kormánypártot tartozó képviselők, ettől teljesen eltérő igéreteket tettek. Mindebből kitűnik, hogy a szabadlevél párt egyáltalán nem szándékozott a jelen választási ciklus alatt komolyabb akciót lépni, — mert különben köteles lett volna előre programjába felvenni az egyházipolitika terén életbeléptetni szándékozott reformokat egész teljességükben s az egyes képviselők nem tehettek volna ettől eltérő igéreteket.

S alig ült össze a parlament, mit láttunk? A számszerűleg nagy többséggel rendelkező kormánypárt, — dacára számbeli erejének, mégis gyengének érzte magát a választási programban ígért reformok keresztülvitelére, nem megy, vagy nem akar sem a közigazgatási reformokhoz, sem a képviselőválasztási törvény revíziójához fogni, nem mer a nagy tőkével rendelkező mer-

kantilistákkal szemben a közigazgatási reformok terén sem akciót lépni, hanem hogy ebbeli gyengeségét leplezze és mégis a kormány hatalmát megtarthassa, alig lezárta és mégis a kormány hatalmát megtarthassa, alig egy esztendő leteltével egy salto mortalalval az egyházipolitikai reformok mezején termett, azon reformok mezején, melyekről programot sem adott, melyeknek mikénti megoldásáról a választókat meg sem kérdezte.

Érezte jól a kormány és pártja, hogy ez alkotmányellenes eljárás s hogy ebbeli eljárásnak alkotmányellenes voltát leleplezze, úgy akarta feltüntetni a dolgot, mintha az egyházipolitikai reformokat a közvélemény sürgetné, e végből mesterségesen közvélemény teremtéséhez fogott. Mindenek előtt hatalmába kerítette a sajtó legtöbb organumát, hogy miképpen tette ezt, azt most itt ismételnem nem akarom, de hogy ez a mód sem a kormánynak és pártjának, sem pedig az illető sajtó organumoknak becsületére nem válik, kitűnt eléggé ezen ügynek parlamenti tárgyalása alkalmával; azután a kormány hatalom minden apparátusát a harcba vitte, főispánjai és közigazgatási hivatalnokai segítségével négyüléseket rendeztetett, a melyek a kötelező polgári házasság feltétel nélküli szükségességét és sürögőségét bangoztatták, sőt a budapesti liberális nagygyűlés, a melynek összeállításáról véleményemet annak idején a képviselőházban is leplezetlenül elmondottam, szerb és oláh parasztokat is vitt fel, kik bizonyára tiszta meggyőződésből jöttek tüntetni a liberális egyházipolitikai reformok mellett. Tán felesleges is itt hangsúlyoznom, hogy a vidéki résztvevők zöme nem saját költségen utazott Budapestre, de hogy ki adta a pénzt, — azt most is sötét homály fedi, — a melyet többszöri kérdézősködés dacára sem a kormány tagjai, sem a kormánypárt liberális vezérferfiái eloszlatni eddig feleslegesen tartották.

Az így preparált közvéleményt vitte aztán a kormány egyházipolitikai reformjai mellett a harcba, ezzel dokumentálta a kötelező polgári házasságnak feltétel nélküli szükségességét, erre a közvéleményre támaszkodva, rontott neki a főrendiháznak, mikor az a reformokhoz hozzájárulni nem akart, ezzel a közvéleményvel gyakorlati pressiót a koronára, sőt nem átalott a koronával folytatott tárgyalások minden egyes mozzanatának nyilvánosságra hozatala által, meg a korona tekintélyét, serhetetlenségét is megrövidítve aztal, hogy a korona eljárását nyilvános kritikának tette ki.

Mindezeket megtegte pirulás nélkül Magyarország kormánya, segítve sibirrei és berencei által, mindezeket megtegte, holott a dolognak igen egyszerű megoldása lett volna az, hogy akkor, mikor a főrendiház a javaslatokat elvetette és a katolikus és görög keletiek a reformok által magukat vallási elvületükben a legnagyobb mértékben sértve érezték, az országgyűlést feloszlatta és új választásokat elrendelt volna, hogy megkerdezzék az illetékes alkotmányos faktorokat, kellenek-e neki a reformok vagy sem; és ha a választók többsége a reformok mellett nyilatkozott volna, bizonyosan a főrendiház sem zárkozott volna el azok elfogadása elől.

Es ez lett volna az igazi alkotmányos eljárás, de mit az alkotmányosság a kormánypártnak, az csak arra jó, hogy saját hatalmi érdekeit előmozdítsa, hogy tagjai a hatalom árnyékában kegyelmesen hüülhessenek. Mit neki a választóközönség meggyőződése, — a választóknak csak a szavazatai kellenek neki, — meggyőződést tud ő maga is rájuk oktrojálni, ahhoz képest, a melyre neki hatalmi érdekeiből szüksége van.

Természetesen, hogy mi, kik ismertük választóink érzelmeit és nézetait az egyházipolitikai reformok tekintetében, nem engedttünk magunkat elvakítani a kormánynak ama szemfényvesztései által, hanem bátran harcba szállottunk vele. Küzdöttünk a legnagyobb önfeláldozással, küzdöttünk a legnagyobb lelkesedéssel, türtük a sajtó támadásait, türtük mindennemű gyanusításokat, türtük mindezeket, de nem hátráltunk meg.

Vége a szemfényvesztés győzött, győzött pedig nem a saját erejéből, de a közjogi ellenzék nagy részének segítségével, kikre a kormány már elejtől fogva számított; számított arra, hogy az egyházipolitikai reformok illetén megoldása a függetlenség párt programjához tartozván, ez nem lesz hűtlen elveikhez, bár kétem, hogy ugyan az a kormány és pártja, mely a függetlenségi elvhűségére számított, hű maradt volna elveikhez (ha ugyan

Ez a republikánus kiáltás az osztrák császári fő-székvárosban nem tévesztette el hatását: az általános elszólyoskodásban még a különböző párok suttogása és a kacérkodók mosolygása is megszűnt, sőt elnémult a zenés. A kürtös, ki ép andalító tremolóban, nagyra meresztett szemekkel s tele tudóval iparkodott hatni a nagy számmal jelen volt szépnemre, de a felségsértő közbekiáltásra kiesett kezéből a lavasi-kürt és tágra felejtett szemmel bámult; bizonyosan megállott az esze is.

De a polgári ruhába öltözött rendőrök nem vesztették el lelékijelenlétüket, s alig egy szempillantás alatt lefűltek a rohogó, vinyogó, kapáló szuszterinast és vitték az őrszobába, mialatt az álmétkodásból fölébredt közönség egy része kiabált, hadonászott s taszigálódott, könnyű alkalmat szolgáltatván a mindenütt jelenlévő zsebtolvajoknak enyves művészetük gyakorlására, más vállalkozó szelleműeknek pedig még merészebb merényletekre; a másik rész ellenben oly határozta tört ki, hogy visszhangzott bele a felséges és kir. Hofburg.

Az őrszobában azalatt a tragédiából komédia lett: a fiu sok hivatalos faggatásra kivallotta, hogy hírből sem ismeri Republika asszonyiságot; arra a kérdésre pedig, mit értett az alatt a kiáltás alatt, vigyorogva válaszolá:

— Na ja, mer brauchen ka'n Kaiser, mer ha'm eh a'n. (No hát, nem kell nekünk császár, hiszen ugys van császáruk.)

Nem azért mondom el ezt a hiteles tanuk bizonyossága szerint valóban megtörtént tragikomikus esetet, mintha szem-s fultanuja lettem volna: inkább annak okából említem azt föl, hogy egy újabb adattal jellemezem a sokat emlegetett bécsi kedélyességet, és egyuttal reámutassak arra, hogy a szocialisták s anarchisták, kiknek tömeges tüntetési ma annyi sok bajt okoznak az osztrák kormánynak és első sorban a bécsi rendőrségnek, már régen léteztek, legalább embryóban az említett szuszterinas s sugalmazói személyében; mert a rendőrség még a császárhoz fölterjesztett jelentésében is azt a legalázatosabb meggyőződését nyilvánította, hogy a szuszterinas egy elágazott

rebellis-bandának volt a bérence. Szegény inas! Még szegényebb rendőrség!

Bizony ezek a szocialisták, és bizonyos tekintetben még inkább az antiszemiták véget vetettek a kedélyességnek Bécsben, ha ugyan lett is volna szákszámra belőle. Tíz ezer ilyen munkás együttes fölvonulása már többször komoly aggodalmat okozott a kormánynak, mely föléle s lefele, az udvarral s a néppel szemben érzi teletelősége súlyát; itt tehát megszűnik minden kedélyesség — mint a bécsi ember szokta mondani — mert a kereskedők s üzlemberek vajmi aggasztóknak találják e mind sürűbben megújuló tömeges fölvonulásokat, annyira, hogy ily alkalommal rendszerint becsújják a boltjaikat. Ha ez így megy tovább — mondá egyikük — a gazdagabbak mind vidékre mennek, az udvar pedig Budapestre költözik.

Ez az ember mond valamit — gondolám magamban; látha a bécsi szocialisták tüntetési még segítségünkre lesznek a magyar udvartartás létesítésében, mert ily körülmények között Bécs az udvarra is hova-tovább megszűnik kedélyes lenni.

Érzik ezt a bécsiek maguk, amint nagyon is jól tudják azt, hogy mindent az udvarnak köszönhetnek, mely a közös miniszteriumok nagy személyzetével és a körülöttük csoportosuló még szélesebb érdekkörrel Bécs városának első s utolsó létöltötletét képezi. E nélkül megszűnnék ott mihamar minden nagyszabású kereskedelem, ipar s forgalom, maga az osztrák fő-székváros pedig Grác vagy Brünn színpavarára süllyedne. Atérzik ok ezt jól, ismétlem, de ugy vélekednek, hogy a régi állapot teljességgel nem is változhatik meg s hogy ezzel tartozik nekik a császári ház. Ez minden ősi bécsi polgárnak megrögzött meggyőződése és ebben lelheti magyarázatát az a különös jelenség, hogy a nép szeretetének s lelkesülésének megnyilatkozásából kiváló alkalmakkor nagyon is kiérzik a hivatalos rendezés, másfelől annak a Magyarhonban oly hagyományos, szívből jövő s szívhez szóló önkéntelen érzelmenek a fogyatékosága.

Elhez járul, hogy Bécsben hovatorább mindinkább gyökeret ver a porosz németiség felé kacsingató Gross-

Mellé

vannak) az esetre, ha volna megválnia.

Legyőzöttnek nem volt; a kormány tesen kerül ki, de volt; ma számban, minden akcióra, ide nem is gondol, hanem invadant keres a legyőzött évre prolange akár a választó közvezetett korona ismét a hinárból, a melyben a függetlenség barátságát s azok körülmények között pedig a kormány nem elég arra, hogy kormány hajóját.

S most nézzük politikai reformok — nézzük, vajjon ez állapot fog termetni delmet? Nem szeretem felel, hogy a reform állapotokat teremt az

A vallási bekelettség kezd lépni, a néven azoknak, akik máit megsérte talán nagyobb a kálmán nének az összes vallás védelmet a katolikus támadásnak bénytürelmetlenségéből kivéteven vallási kérdésele nem volt s a nem valamint a társadalm

Attól is felek, újabb tápot ad egy mitizmusnak. Az aut mely nyugat európai annak, hogy azokba megközelítőleg sem minden terén mint kérdés, nincs antisze mérvben, nincs olyat makat támaszthatna de így marad-e z lakosságunk legnagyobb fokán álló nézsidókészben fölhámoz kötelező polgári ház katolicizmus érzelm behozatalát? köve

s egyes intézkedések kosság azokra viszi taláért okol, — zsidó nővel szem gyül meg a reformok legradikális nyei, mikor azok elkar volt azt az óradelmet felidézni, ug egyéb működést a mentü meg az a küának az eljáztása szügyességének bemutatják, hogy eme képességgel bírna.

S ime ezzel működésének az erejon, emeljen kalaprról a legnagyobb eme előadásban nem leghevesebben ellene működésének eme

Es most vessz gazdaság terén, mti intézkedésekkel a a válság előtt álló azt egy végzetes v végzetesebb minálul állam vagyunk, s u van utalva. A meztetében legnagyobb a Romániaival és Osek. Nos mit jelet vastá és részrely találni, hogy az Odes nem jelet egy rosz-vám, 75 kr zageri, azaz kukoricvámterületünk piac az azt mondja, hogy a mi gabonabonavál sikeresen meözgazdák érdeke ismeri a viszonyok vallani, mert tisztá eme váltóterekt ma az, hogy eme idő növekszik, s már a 6 év előtti impo orosz zabot fogyaszt elég magas arra, kurenciát ne csinú kor az orosz gabonvámteletek hossza jogunk volt az es bonaimport oly ele nánknak az osztr annyira lenyomja, nemcsak kétségess jogunk volt ez es vamtételeket a kü emelni s ennek fo szabb időre biztos mondom, az orosz növekedett s nyu mennivel inkább sebben 9/3 évre

(Folyt. köv.)

Melléklet a „Bácska” 92-ik számához

vannak) az esetre, ha elvei árán is hatalomától kellett volna megválnia.

Legyőzöttnek mondom, de küzdelmünk hiábavaló nem volt; a kormány és pártja a küzdelméből bár győztesen kerül ki, de ez a győzelem pyrrhusi győzelem volt; ma számban, tekintélyben megfogya, képtelen minden akcióra, ide-oda kapkod, s komoly reformokra nem is gondol, hanem talán csak megint valami újabb invadans keres a la egyházi politika, hogy hatalmát egy-két évre prolanguálja; kétlem azonban, hogy ismét akár a választó közönség fölüljön neki, akár a tévuttra vezetett korona ismét saját tekintélyével segítse ki őket a binárból, a melybe belejuttottak.

A függetlenségi párt felmondja nekik a fegyverbarátságot s azok kik a kormánytól kileptek, semmi körülmények között vissza nem lépnek, — ezek nélkül pedig a kormányt többsége alig néhány szavazat, nem elég arra, hogy a legkisebb zátonyról kihúzza a kormány hajóját.

S most nézzük mi lesz az eredménye az egyházpolitikai reformok azon részének, melyet mi elleneztünk, — nézzük, vajjon ezen reformok életbeléptetésével oly állapot fog teremtni, mely megérdemelte a nagy küzdelmet? Nem szeretnék ez egyszerűen jó jós lenni, de attól félek, hogy a reformok életbeléptetése még visszább állapította teremt az előtteknél.

A vallási béke helyébe már is a vallási türelmetlenség kezd lépni, a mely nem is vehető annyira rossz néven azoknak, akik eme reformok által vallásuk dogmáit megsértve találják; de a vallási türelmetlenség még nagyobb a kálvinisták részéről, kik mint győzők szeretnek az összes vallásfelekezetek felett dominálni, s az önvédelmet a katolikus egyház részéről ellenük irányított támadásnak bélyegzik erővel; ezen vallásfelekezeti türelmetlenségből kifolyólag ezentúl a közélet minden tévén vallási kérdésekkel fogunk találkozni, a mi eddig-él nem volt s a mi feltétlenül bénítólag hat a közéletre, valamint a társadalmi élet minden terére.

Attól is félek, hogy ezen vallási türelmetlenség újabb tápot ad egy társadalmi kinövésnek, az antiszemitizmusnak. Az antiszemitizmus jobban burjánzik bármely nyugat európai államban, mint nálunk, — dacára annak, hogy azokban közel annyi zsidó sincsen, — és megközelítőleg sem dominál annyira a közgazdasági élet minden terén mint nálunk; és mégis nálunk nincs zsidókérdés, nincs antiszemitizmus; legalább nincs nagyobb mérvben, mint olyan mérvben, mely komoly aggodalmakat támaszthatna e társadalmi kinövés tekintetében; de így marad-e ez most is; a katolikus és görög keleti lakosságnak legnagyobb, különösen a műveltség alacsonyabb fokán álló népe a zsidóság befolyásának és a zsidókézből fölhalmozott tőke hatalmának tulajdonítja a köztársadalmi bázisság és egyéb reformok s egyes a katolizmus érzelmében mélyebben sértő intézkedések behozatalát? Kétséget hiszem, mert félek, hogy a reformok s egyes intézkedések elleni gyűlöletet a keresztény lakosság azokra viszi át, a kiket ezen reformok behozatalaért okol, — zsidókra; s ezért újabb társadalmi kinövésvel gyűl meg a bajunk: az antiszemitizmussal.

Attól félek, hogy ezek lesznek, mint mondtam, a reformok legradikálisabb intézkedéseinek a következményei, mikor azok életbeléptetnek. És ezekért csakugyan kár volt azt az óriási izgalmat, elégedetlenséget s kétsédelmet felidézni, egy a parlamenti, valamint minden egyéb működést a közélet terén megbénítani; ezt nem menti még az a körülmény sem, hogy ezen tragikomédiának az eljártása szükséges volt a liberális színészek ügyességének bemutatása végett, hogy azok ezzel dokumentálják, hogy eme ügybuzgóságnál fogva a legnagyobb képességgel bírnak az ország ügyeinek továbbvitelére.

S íme ezzel bemutatam önöknek a parlamenti működésének az eredményét, a kinek tetszik az tapsoljon, emeljen kalapot e liberális kormányának, én részéről a megnyugodtabb lelkiismerettel mondhatom, hogy eme előadásban nemcsak nem vettem részt, de azt a leghevesebben elleneztem; s azért sajnos a parlamenti működésének eme egyetlen eredményében sincs részem.

És most vesszük a parlamenti működését a közgazdaság terén, mit tett a közgazdaság érdekében, minő intézkedésekkel akarja iparunkat emelni, mivel kívánja a válság előtt álló mezőgazdaságunk érdekeit megővni, azt egy végzetes válságtól megmenteni, a mely annál végzetesebb minálunk, mert mi par excellence őstermelő állam vagyunk, s nemzetünk zöme a mezőgazdaságra van utalva. A mezőgazdasági érdekek megővése tekintetében legnagyobb eredménye a parlamenti működésnek a Romániával és Oroszországgal megkötött vám szerződés. Nos mit jelent ez? A ki eme szerződéseket elől-vasta és részrehajlatlanul bírálja meg, az azt fogja találni, hogy az Oroszországgal megkötött vám szerződés nem jelent egyebet, mint hogy 1 frt 50 kr buza és rozs-vám, 75 kr zab után fizetendő vám és 50 kr tengeri, azaz kukorica-vám mellett kiszolgáltatta közös vámterületünk piacát az orosz gabona importnak. A ki azt mondja, hogy eme vámterületek elég magasak arra, hogy a mi gabonánk az osztrák piacokon az orosz gabonával sikeresen lenoválhasson a nélkül, hogy a mezőgazdák érdekeit mélyen ne sértse, az egyszerűen nem ismeri a viszonyokat, vagy nem akarja az igazat bevallani, mert tisztelt választópolgárok, tény az, hogy eme vámterületek már 1887. év óta fennállanak, s tény az, hogy eme idő óta az orosz gabona import évről évre növekszik, s már a múlt évben négyszeresen felülmulta a 6 év előtti importot, s jelenleg a bécsi piac csupa orosz zabot fogyaszt. Tehát látszik, hogy eme vám nem elég magas arra, hogy a mi gabonánknak élénk konkurrenciát ne csináljon, annak árait le ne nyomja és mikor az orosz gabona import növekedett, akkor, mikor a vámterületek hosszabb időre fixirova nem voltak, mikor jogunk volt az esetben, ha látnak, hogy az orosz gabonaimport oly élénk konkurrenciát csinál a mi gabonánknak az osztrák piacokon, hogy a gabonaárakat annyira lenyomja, hogy mezőgazdánk existenciáját nemcsak kétségessé teszi, de egyenesen aláásta, — mikor jogunk volt az esetben mezőgazdaságunk érdekében a vámterületeket a körülményekhez képest bármily magasra emelni s ennek folytán a mi piacaink nem voltak hosszabb időre biztosítva az orosz mezőgazdák, mikor mondom, az orosz gabonaimport ily körülmények között növekedett s nyomasztólag hatott gabonaárainkra, — mennyivel inkább fog növekedni most, hogy tiz, helyesebben 9 1/3 évre ki vagyunk egyenesen szolgáltatva

Oroszországnak, mert az orosz gazdák tudván azt, hogy a fent köztött vámterületek mellett tiz évig hozhatják be gabonájukat közös vámterületünk piacára, — ezen fogyasztási piacok szükségletét számbavéve s kiadásait előre megállapítva, annyivat többet fognak termelni, hogy eme eddig bizonytalan piacokat gabonával elárasszathadják, — ami semmi esetre sem alkalmas arra, hogy a már amugyis a minimumra leszállott gabonaárakat emelhesse, ami pedig egyedül képes volna mezőgazdaságunkra újabb lendületet adni s mezőgazdánk existenciáját biztosítani.

S minő kedvezményt nyertünk mi ezért Oroszországtól? Természetesen szintén ugyaneme időre fixirova lettek a mi export cikkünk vámterületei Oroszországban; ámde milyen cikkeket exportálunk mi Oroszországba? csupán iparcikkeket, — de nem magyarországból, mert a magyarországi export Oroszországba annyi, mint semmi, (...) hanem igenis exportálnak Ausztriából; tehát Oroszország biztosított az osztrák iparnak kedvezményeket, az osztrákok jól jártak, biztosítottak ipartermékeiknek kedvező piacokat, biztosítottak maguknak olcsó gabonát, — mi pedig megisszuk a levét, (mert mikor eme szerződés a házbán tárgyalatott s a kereskedelmi miniszter azt iparunk érdekében védeni iparkodott, nem tudott más exportot kimutatni, minthogy a Magyarállam vasutak gépgyára a múlt évben 20, mond: husz céplőgépet adott el Oroszországnak).

Hivatkoztak a szerződés érdekében magasabb külpolitikai érdekekre, hisz én ószintén kívánom, hogy a mi monarchiánk Oroszországgal a legnagyobb barátságban éljen, de nem akarom, hogy ennek árát csak mi fizessük, különösen akkor, amikor Oroszország által nyújtott kedvezményeket csupán Ausztria élvezi. Megfoghatatlan volt sokáig, hogy miképpen birt kormányunk eme szerződésekkhez hozzájárulni és jó forrásból értesültem, hogy csak eme szerződésekkhez való hozzájárulás árán bírta egyházpolitikai reformjainak sorsát biztosítani.

S nézzük meg kissé a Romániával megkötött szerződést, ennek időtartama nincs ugyan fixirova, hanem egy évi felmondáshoz van kötve, vámterületei pedig azonosak az előbb említettekkel; a szerződés hátrányai tehát nem oly nagyok egyrésztől, másrésztől pedig Romániának termelőképessége sem olyan nagy s ennélfogva az aggályok is kisebb mérvűek, de itt van megint egy más aggasztó körülmény, amelyre mindjárt röviden át-terek, csak előbb kijelenteni akarom önöknek, hogy eme szerződésekkhez sem járultam hozzá s azok megkötését elleneztem.

S most, hogy a romániai buza veszélyeire áttérjek, nem szabad megfeledkeznem arról, miképpen óvja meg a tisztelt miniszterelnök, — pénzügyminiszter ur mezőgazdasági érdekeinket a román buzával szemben; mily módon iparkodik ellensúlyozni a román gabona import hátrányait; megoldotta a román buzára nézve az u. n. kikészítési engedéllyel, mely egy régibb pénzügyminiszteri rendeleten alapszik s a mely iparunk érdekében megengedi azt, hogy oly nyers termények, melyek avégből hogy feldolgozva ismét az országból kivittessenek, szintén vámmentesek. Ennek alapján most a budapesti nagy malmok behozzák vámmentesen az olcsóbb román buzát, azt itt megörlik s eme lisztet a közös vámterület piacán eladják, ennek fejében küldenek azután a külföldre annak megfelelő magyar lisztet s így a vámmentes román buzából örölt lisztet nyomják le a mi buzáink árát; sőt annyira meunek, hogy nem is egészen megfelelő mennyiséget visznek ki, hanem sokkal kevesebbet, a mi természetesen a jó pénzügyi contról következménye, a budapesti malmok tehát ezen a révén gyönyörű hasznot hajtanak részvényesei nek és a budapesti malomipar annyira föllendül, hogy a vidéki malmok nem is konkurálnak velük, de ennek az árát az ország s ismét első sorban a magyar mezőgazdák fizetik meg; a mit tehát nem volt képes maga a szerződés elrontani, annak megfontolásáról gondoskodott a miniszterelnök — pénzügyminiszter ur — mezőgazdánk hátrányára — a nagy töképezések érdekében.

Csak ebből a néhány vonásból is látjuk, mennyire fekszik szíven a kormányának a magyar mezőgazdaság érdeke, — de viszont azt lehetne mondani, hogy ezzel szemben az ipar fejlesztésére törekszik, — megengedem, sőt be is vallom, hogy igen is sokat tesz a gyáripar, a nagyiparosok, a nagy tőke érdekében, de a kisipar, a kézi ipar és a mezőgazdasággal kapcsolatos ipar érdekében mit sem tesz, sőt a nagyiparosok s nagy tőke mértékben felül való protegalása által ép úgy elnyomja a kisipart, mint a mezőgazdaságot.

Ezen kormánypolitikával szemben ugyi mi, ugyi is a nemzeti párt, valamint a függetlenségi és 48-as párt, a leghatározottabb álláspontot foglaljuk el és ki is küldöttünk kebelünkben bizottságokat, hogy részletesen dolgozzanak ki tervezetet, amelyek alapján, a mezőgazdaság, nemkülönben az ezzel kapcsolatos iparágak, valamint a kisiparosok érdekeit megővassanak. Bár magam is több erre vonatkozó tanácskozásban részt vettem, elmondhatom még egy és más intézkedéseket, a melyeknek foganatbavételét szükségesnek tartom, de már nem akarom becses türelmüket igénybe venni; hanem biztosíthatom önöket, hogy akciókn e téren a legkomolyabb s a leg-sürgősebb lesz s a legközelebbi alkalommal erről bővebben fogok önöknek beszámolni.

Most pedig feltartam röviden önök előtt a politikai helyzetet, önök elé állítottam a parlamenti sikerdes eredményeit, saját működéseimre vonatkozólag ezekkel szemben kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az csupán negatív volt, ugy azok megteremtésében részem nincs, a mennyiben ezeket mind pártom tagjaink soraiban küzdve elleneztem s ellenezni fogok mindent, a miről meg vagyok győződve, hogy a nemzet zömének, a lakosság legnagyobb részének érdekeit sérti és soha sem fogom a nagyok érdekében az ugynevezett kicsi emberek érdekeit feláldozni.

Isten áldja meg önöket. A beszámoló befejezése után Paul Kálmán mondott köszönetet Drakulitsnak azon fáradozásokért, a melyet pártjuk érdekében tett.

Ezután Radulovits Szilárd mondott még rövid szerb beszédet, mire az összegyűlték körülbelül fél 1 órákor a képviselő éltetésével szétoszlottak.

Ujdonságok.

Erzsébet napja. Tegnap volt felséges király-asszonyunknak névtünnepe. A gimnázium is, meg a kereskedelmi iskola is szünetett tartott s mindkét intézet ifjúsága d. e. 9 órákor részt vett a róm. kath. templomban az ünneplés istentiszteleten.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Bocskay Kristóf hajai állami tanítóképezdei gyakorló iskolai tanítót, tanítóképezdei segédtanárrá nevezte ki.

Kinevezés. Sándor Béla főispán Tormay Dezső szeghegyi lakos végzett joghallgatót a topolyai járási szolgabírószághoz ideiglenes minőségű közigazgatási gyakorlónak nevezte ki.

Parlamenti ebéd. Bánffy Dezső báró, a képviselőház elnöke, folyó hó 15-én ebédet adott. Az ebédre ez alkalommal a mi vármegyénk képviselői közül hivatalosak voltak: Ivánovics Iván, Kék Lajos és Kozma László.

Uj plébános Hódshághon. Hódshágra plébános Fuchs József krusevlyai plébános lett kinevezve.

A Ferenc-csatorna jubileuma. Szeptember hó 22-én volt száz esztendeje annak, hogy a Ferenc-csatornánk engedélykormányát aláírták. A társulat igazgatósága ebből az alkalomból a napokban táviratilag fűdőzölte Türrt, a csatorna megteremtőjét.

Magyar iskolák a volt csajkásoknál.

Vettük a következő sorokat: Fejedelmileg bőkezű főpásztorunk, Császka György kalocsai és bási érsek újabb babért illesztett érdemeinek berradhatlan koszorújába, midőn a folyó évben Gyurgyevó községben felállított magyar iskolán kívül a volt csajkás kertlet titeli járásának egyik teljesen félreeső, igazán elbágytatott helységében Mosoriban magyar iskolát emel az ott letelepedő szegény nép részére. A főpásztor eme dicső alkotásaival valóban áldásos munkát végez ezen nemzetiségi végvidéken a kultúra és a magyar nyelv érdekében.

Pályázat. A cs. és kir. hadügyminiszterium következő alapítványokra hirdet pályázatot: Egy, évi 140 frt 69 kros bécsi hazafias segélyegyleti alapítvány, szegény nyugalmazott tisztak részére. Két, évi 84 frtos Bielín órnagy-féle alapítvány tisztai árak részére. Továbbá pályázatot hirdet a katonai nevelőintézetekben létesítendő gazdasági kezelőtisztai állásokra. Pályázhatnak nyugalmazott tisztak f. évi december hó 16-ig. Közelebbi értesítést ad a 23. hadkiegészítő parancsnokság Zombornak.

Telefonügy. Ismeretes olvasónk előtt, hogy városunk közgyűlése a legutóbb egy bizottságot küldött ki azon módzatok megbeszélése céljából, melyekkel a leggyorsabban lenne keresztül vihető Zombornak az országos s így a külföldi telefonhálózatba leendő bevonása. A bizottság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy indokolt felterjesztésben kérje ezt a miniszterőt a város. Továbbá már most megkezdte az új előfizetők gyűjtését arra az esetre, ha Zombor bevonatik az országos hálózatba s így módunkban lesz Budapesten kívül a hazai városok legnagyobb részével távbeszélő utján érintkezni s ha az előfizetési ár egy évre 30 frt lesz. Előfizetési nyilatkozatokat elfogad: Schlagetter Gyula polgármester, Koczkár Zsigmond kir. közjegyző, dr. Zakó István ügyvéd, Karakásevits Milivoj könyvkereskedő és dr. Balogh Ernő ügyvéd.

A városi szünügyi bizottság a szini évad beállta folytán, minden héten pénteken d. e. fél 12 órákor tartja szokásos műsor megállapító ülését.

Katalin-bál. A „szabadkai iparos ifjak művelődési köre” f. hó 24-én, szombaton este a „Pest” szálloda nagytermében részben az ezredéves országos kiállításon résztvevő szabadkai iparosok segélyezésére és részben saját tőkájének gyarapítására tombolával összekötött Katalin-bálat rendez. Belépti díj személyenkint 1 korona, este a pénztárnál 1 kor. 20 fillér. Tombolajegy ára 20 fillér. Kezdeté 8 órákor.

Kaszinói közgyűlés. A zombori polgári kaszinó tegnapelőtt, vasárnap közgyűlést tartott, melynek egyetlen tárgya a felmondott Schaffner-féle kölcsönnek mikénti kifizetése volt. A közgyűlés felbatalmazta a választmányt, hogy a zombori takarékpénztártól kölcsönt vegyen fel a kaszinó épületére s ebből fedezze a felmondott kölcsönt.

A zombori első önszegélyző szövetség igazgatósága f. évi november hó 18-án megtartott ülésében 1895. év január hó 1-vel egy új, a XV-ik cyclus megnyitását határozta el; részvényeket előjegyezhetni mindennap reggeli 9 órától 12-ig a szövetséget hivatalos helyiségében. Tekintve a nagy jótéményt, melyet 14 évi fennállása óta, különösen a hivatalnokokra és szegényebb sorsú közönségre nézve mintegy kényszerített takarékoskodás által okozott, remélhetőleg ezen új 5 éves cyclus is meleg pártolásra fog találni. — Hoffmann Anna és Rajesich Károly ur 13-ik cyclusbeli befizetési könyvecskéjét elvesztette, kéri a megtalálót azt a szövetséget hivatalos helyiségében beadni, miután igazgatósági határozattal értéküket ugys vissztették.

Esküvő. Tessényi Vilma kisasszonyt, Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő leányát, aki társas életünknek bájos énekével oly sok élvezetet szerzett s akit közönségünk nehezen is fog nélkülözni, tegnap d. e. 9 órákor vezette oltárhoz Páky Gyula petrovszellői segédjegyző.

Meghívó. A „zentai iparos ifjak önképző-kör” könyvtára gyarapítására f. évi november hó 25-én azaz Katalin-napján a nagyvendéglő disztermében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenkint 50 kr., családjegy 1 frt 20 kr. Kezdeté esti 8 órákor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

Esküvő. Trischler Gyula, vármegyei tisztviselő, cs. és kir. tartalékos hadnagy szombaton, e hó 17-én esküdtött örök hűséget Fratricsevits Adrienne kisasszonynak. Násznapok voltak: a menyasszony részéről pedig Dezső vármegyei tb. főjegyző, a vőlegény részéről pedig Rausch Ede hódshághi földbirtokos és kereskedő. Koszoru leányok Rausch Irén és Trischler Paula kisasszonyok voltak, kik mellett a vőfélyi tisztet Tárca István és Piukovits Elemér teljesítették.

Övönő. Hoós Rózsa, bácsmegeyi földink, okleveles övönő, a torontálmegeyi Melencén egyhangulag övönővé választott.

Esküvő. Léway István esztergomi segédpostatiszt ma esküszik örök hűséget Bácskai Eteleka kisasszonynak, Bácskai József ó-becsei szolgabírósi irnok leányának.

Benkő Jolán (Augusztus) megfelelt szerepének. Kisbontó (dr. Keller) türethetően játszott. Keresztély Vilma (Elröck) szép szerepét nem tudta kibaszni.

Hetényi Elemér és Fejér Dezső új erők. Nem akarunk a dolognak eléje vágni, azért hát most még nem írunk róluk kritikát.

A többi szereplők, a kik között szintén volt egy-két új erő, többé-kevésbé megállták helyüket.

Az agrárkérdés és a kormány.

Európa minden kormánya, sőt mondhatjuk, minden civilizált állam kormánya a mezőgazdaság panaszait foglalkozik jelenleg. A baj más országokban sokkal jelentékenyebb, mint Magyarországon. A gabonaárak alacsonyága, pl. a német mezőgazdaságnak sokkal ártalmasabb, mint a magyarnak, mert Magyarország legalább nagyszerű liszkivitele által némileg enyhítheti a rendkívül alacsony gabonaárak káros következményeit.

De mint már korábban is mondtuk, a bajok, melyek miatt a mezőgazdaság nemcsak Magyarországon, hanem az egész világon panaszok, éppen nem orvosolhatók egy pontból. A gabonaárak esését mindenütt siettetni az összes európai termelő országoknak az a közös hibája, hogy nagyon egyoldalú gabonatermelésre adják magukat. Ehhez járul még, hogy a tengerentúli országokból, Amerika-, India- és Ausztráliából, sőt még az afrikai parti államokból is az európai fogyasztás számára rengeteg mennyiségű gabonát importálnak.

A világereszkedelem e hatalmas tényezővel szemben lehetetlen arról beszélni, hogy csak a magyar mezőgazdaságnak van oka panaszkodni. Még kevésbé lehet azt állítani, hogy a magyar parlament és ennek meghatalmazottja, a magyar kormány elmulasztotta volna a jogait, hogy a mezőgazdaság jogos érdekeinek. Wekerle miniszterrelük minapi nagy beszéde és a mi még fontosabb, Magyarország gazdasági és forgalmi politikájának az utolsó tíz év alatt bizonyítja, hogy a magyar kormány őszinte készsége a mezőgazdaság érdekeinek kötelese védelmére és előmozdítására ép oly nagy, mint ama követelések sürgőssége, melyeket az ugynevezett agráriusok emelnek.

A bajok orvoslására, melyekben a magyar mezőgazdaság tényleg szenved, a leghatásosabb eszköz okvetlen a mezőgazdasági ipar összes ágainak belterjes fejlesztése lesz; továbbá a magyar ipar fejlesztése egyáltalán. Senki sem állíthatja, hogy a magyar kormány ebben valamit mulasztott volna. Ellenkezőleg Ausztriában némi irigységgel és féltékenységgel, egész Európában pedig tárgyilagos részrehajlatlansággal elismerik, hogy a magyar ipar, főleg az utolsó években, szinte bámulatos haladást tett.

Kétségtelen továbbá, hogy Magyarország egész forgalmi és kereskedelmi politikája és tagadhatatlan gyakorlati eredményeiben a valutarendezési pénzügyi reform is közvetve és közvetlen a mezőgazdaság érdekeinek is javára szolgált. Az önálló magyar vasúti politika Magyarország mezőgazdasági termékei számára olcsó kiviteli tarifákat teremtett. A valutarendezés, illetve az aranyérték behozatala és a magyar állami pénzügyeknek ezzel elválaszthatatlanul összekötött, fényes eredménnyel keresztülvitt konszolidálása, Magyarország pénzügyi haladásának mind eme tényezői a mezőgazdaságnak is használnak. Számokkal bizonyítható a közvetlen haszon. A magyar mezőgazdaságnak e címen mindenekelőtt az az előnye van, hogy a jelzáloghitel legalább 1, sok esetben 1 1/2%-kal olcsóbb lett. A magyar földbirtokosnak és mezőgazdasági egyesületeknek, melyek már léteznek és melyeknek minden vidéki városban sokkal nagyobb számban és terjedelemben kelleve alakulniok, ma már niucsenek nehézségeik a nagy magyar bankoktól és takarékpénztáraktól olcsó tőkék szerzése körül. A vidéki városokban, hol — mint pl. Kolozsvár — a szükség vagy csak a célszerűség is követelte, hogy a magyar kormány a nagy magyar bankoknál, mint pl. a pesti hazai első takarékpénztár-egyesületnél, jogos erkölcsi befolyását a vidék igazolt hitelszükséglete érdekében érvényesítse, a magyar pénzügyminiszterium kellő időben és szakértőleg jól megfontolt érdeklődéssel meg is tette ezt, már a mennyire e téren az állami tekintély beavatkozása egyáltalán kívánatos és megengedhető. A legjobb bizonyíték erre az, hogy ezeknél a gyakorlati eredmény által kísért állami rendszabályoknál, a fontos magyar vidéki központok pénzügyi elősegítése érdekében, az ellenzéki pártok legtekintélyesebb vezetői közös munkára békésen és barátságosan egyesültek a kormány képviselőivel s az általa ily akcióra felbátorított magyar bankintézetekkel.

A magyar parlament összes pártjainak és a pénzügyi tekintélyeknek hasonló következetesen folytatott közös munkálkodása és intenzív szervező tevékenysége továbbra is sürgősen szükséges a végből, hogy Magyarországon a mezőgazdasági hitel javítása befejeztessék ama pontig, a hol az agráriusok jogos kívánalmaikban kielégíthetnek.

Erre nézve azonban szükséges, hogy egyoldalú osztályérdekeket és párttaktikai polémiákat többé ők se állítsanak előtérbe.

CSARNOK.

Házaspár és a kis egér.

— Igaz történet. —

Szőrnyen dicsekedett Károly barátunk a minap

az ő házi nagyhatalmával; hogy ő milyen podesta, milyen zsarnok az egész háznak, s hogy reszket előtte mindenki, — még a felesége is.

Ennél a szónál megrántottam a frakkját: — Károly! Kár oly nagyokat anzágnolni. Károly úgy tett, mintha nem értené s tovább anzágnolt:

— Mit! jertek én hozzám tanulni érlyét, én mutatom meg, hogyan kell a tekintélyt különösen az asszony előtt fentartani!!

Sokan azonban kételkedtek barátunk e nagy érlyében, mert más oldalról a leggyanusabb papucsos birében állott, de hogy el ne rontsák a kedvet, hát inkább úgy tettek, mintha elhitték volna neki mindent, a mi végtelen boldoggá tette barátunkat.

Egyszerre az órára tekint s ünnepelesen rebeget: — Barátaim! I óra van éjfél után, minden tisztességes férj ilyenkor már otthon van, ergó oszoljunk szét, miután mindannyian férjek és tisztességesek vagyunk.

Az indítvány egyhangulag elfogadtatott. Következett az utcasarkokon a bucsuzgatás, besuhanás a szűk sötét utcákba, zugokba, míg végre barátunk egyedül maradván, aggodva gondolt a fekete levesre, melyet okvetlen feltálnak számára nemsoká.

Lakása elé érve, lassan, alig hallhatóan csöngetett, s óvatosan ment fel a lépcsőkön... Reszketve nyitotta ki az ajtót... semmi nesz. Gyertyát sem gyújtva, hirtelen levetkezett s bebújt a takaró alá, úgy hogy csak a nagy bajusza, meg az óra hegye látszott ki, azaz hogy az sem látszott, lévén egyiptomi sötétség a szobában.

E penki akarta magát csodálkozni a nem remélt, kétségbeeséjten csönvés fogadtatásán, midőn egyszerre mint zivatart zudultak a korhelyek megtisztelő címei barátunk nyaka közé, ki mukkan se mert a takaró alatt, s csak várva-várta, hogy mikor vonul el a vihar szegény feje fölött.

Elvonult. De tudta, hogy másnap ismétlődni fog. Meg alig virradt, mikor Károly barátunk felkelt, oly célból, hogy megszökjék a dorgatórium elől; de felkelt ám az asszonyka is s pörgő nyelvcséjét megeresztve, igyekezett helyre pótolni a tegnapi mulasztást.

Szegény Károly barátunk szeretett volna belebujni a szekrénybe, melyből egypár ruhadarabot igyekezett kihalszni, midőn egyszerre csak egy kis eger ugrott elő onnan s egyenesen a halálra rémült menyecskeinek a papucsá mellett rohant el. E nagy ijedelmet Károly barátunk arra használta fel, hogy szintén elrohant, főzvé, forralván agyában boszút, édes boszút a zsarnok hitvestárs ellen.

Csak délben tért haza. Mord képpel, szóltanul ült asztalhoz és nem evett semmit. Az asszonyka dühös volt s durcásan otthagya a férjét, aki az ő föztjéből nem evett.

Károly, a ravasz, éppen csak erre várt. Odalépett a felesége ágyához; felhajtotta a takarót s a szalmazsákban motorászott. Majd elővett zsebéből egy gombolyag spárgát s azzal megkötött egy kis csomó szalmát: és műveltet végéig, ismét visszahajtotta a takarót s eltávozott.

Az asszonyka dult fult mérgében s elhatározta, hogy elváltik ettől a csunya, dacos embertől, meg is esküdött rá és feltette erősen, hogy addig, míg a válás véget ér, egyetlen egy szócskát sem fog férjéhez szólani. Majd meglátja, hogy fog ez neki tetszeni.

E közben jó későre haladt az idő s férjem uram jöb, még most sincs honn. Elmult tíz óra, tizegy, tizenkettő — egy, midőn végre csöngetést hallott. Remegett az örömtől, de el volt határozva, hogy egy szót se fog hozzá szólani.

Károly ur nagy dér-durrall jött, s maliciozusan ftyörészte, hogy

Három rikkantott már a rigó,
Nem parancsol nekem a bíró.

s rá sandított a menyecske, hogy mit szól ehhez.

Ez nem szólt semmit, hanem úgy tett mintha aludnék.

Károly ur ekkor hozzálátott pokoli bosszujának keresztülvételéhez.

Előkereste a spárga végét, s elkezdte azt ráncigálni.

Zizegő hang, a szalma zizegése hallatszott; megint megrángatta a spárgát, s kéjlesen leste a hatást, a mi nem is maradt el.

A kis menyecske feltűt... figyelt, majd ijedve rebegett valamit.

Károly ur már kezdte megsajnálani zsarnokát, de minden áron boszút akart állani... még jobban kezdte ráncigálni a spárgát, s a szalma még jobban zizegett, — mit az asszony már tovább nem állhatva, rémült hangon kiáltott:

— Károly! Károly!! jaj! mi ez?
— Talán az az eger, a mely reggel kiugrott a szekrényből, felelt Károly ur rémítő nyugalommal.

— Jézus Mária! — sikoltott az asszony s ijedten rohant az urához, hogy annak keblén menedéket keresen az eger ellen.

Aztán ismét ballotta az egeret és felé rugott. Oh, jaj! e percben lábába akadt a spárga s rögtön tisztában volt az egész eger históriával...

A történetek csak úgy jök, ha csattanósan végződnek.

No, ez a történet elég csattanósan végződött. Kérdezzek csak meg önök Károlyt.

Josephus.

NYILTTÉR.)*

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetlen férjem elhunytá alkalmából fogadják mindazok, akik résztvételükkel mély fájdalommat enyhíteni igyekeztek, forró köszönetemet.
Zombor, 1894. évi november hó 15-én.

Özv. Bartha Józsefné Kovács Stefánia.

Szerkesztői üzenetek.

G. G. Bogojeva. Nem olyan fontos, nagy horderejű dolog, hogy a közönség tudomására kellene hoznunk. Ezért nem fogjuk közölni. Egyéb tudósításait örömmel fogadjuk

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk.

Naptár.

November.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
20 Kedd	V. Bódog	Jolántha	8 Mib. főan.
21 Szer.	B. Assz. avat.	Lidia	9 Onesiphon
22 Csüt.	Cecilia	Cicelle	10 Erastus
23 Pént.	Kelemen	Kelemen	11 Minas

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN ANDOR.

HIRDETÉSEK.

2741. sz. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Alulírt község elöljárósága részéről ezennel pályázat hirtettedik a lemondás folytán turesedébe jött lovas közrendőri állásra.

Fizetése 300 frt és 120 frt lótarási áltány, melyek utólagos havi részletekben a községi pénztárból fizettedik ki.

Pályázók igazolni tartoznak, hogy 24. életévüket elérték és a 60-ikat tul nem haladták.

A kiszolgált csendőrök és katonai altisztek, állásban levő rendőrök és vidékiek (nem felelős örök) előnyben részesülnek.

A ruházatot a megválasztott lovasrendőr sajátjából tartozik beszerezni, míg ellenben a felszerelést a község adja.

Pályázati kérvények folyó évi november hó 30-ig a község elöljáróságához címezve adandók be, később beadott kérvények figyelembe vétetni nem fognak. Csantavéren, 1894. évi november hó 10-én.

3-2

Az előjáróság.

7938. szám.

kig. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye 899. közgy. ex 1891. számú szabályrendelete 2. §-a szerint Bresztovác, Doroszló és Ó-Sztapár községekből **Bresztovác székhelyvel** megalakított V-ik körállatorvosi körben betöltendő községi körállatorvosi állásra az 1888. évi VII. t. c. 129. §-a alapján és a 17. közgy. 1893. számú törvényhatósági és 10,330. alisp. 1893. sz. alispáni határozatok folytán ezennel pályázat hirtettedik és a pályázni kívánók felhivatnak, hogy magyar állampolgárságukat és nyelvismeretüket és életkorukat, valamint az idézett t. c. 117. és 118. §-ai, illetve az ezen t. c. végrehajtása tárgyában 40,000/1888. sz. a. kibocsájtott földmívelésügyi miniszteri rendelet 296-298. és 300. §-ai szerinti képesítettséget igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **f. évi december hó 15-ig bezárólag** alulírt főszolgabírónál nyújtsák be.

A betöltendő állással az idézett t. c. 130. §-a) pontja szerint egyezségileg vagy szerződésileg megállapítandó kezelési díjon, valamint a körbe tartozó községek által kiállítandó ingyen fuvaron, illetve megterítendő vasúti viteldíjon kívül évi 600 forintban megállapított készpénz fizetés van összekötve.

A megválasztandó a vágóbiztosi teendőket székhelyén végezni köteles.

Megjegyeztetik, hogy a baja-zombor-újvidéki vasutvonal kiépítése után marharakodó állomás lesz Bresztovácra felállítva és a körállatorvos mint szakértő alkalmazva.

Apatin, 1894. évi november hó 12-én.

Főszolgabíró h. t.

Jeisel Henrik,

szolgabíró.

2-1

12515. sz.

polg. 1894.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint urbéri bíróság közhírré teszi, hogy Diósi István és társai doroszlói lakosok kérelme folytán a doroszlói 354. sz. tjkvben 2., 7., 8-30. s. sz. a. felvett és a jogosultak által egymás között bírói közbenjárás és alakszerű egyezség nélkül már egyénenként felosztott közös urbéri fajzasi és legelőilletményeknek egyénenkénti felosztása, illetve a már tényleges birtokbavétellel is foganatosított egyénenkénti felosztásnak bírói jóváhagyás által jogérvénylenkénti leendő felruházása tekintetében a 20326. I. M. sz. igazságügyminiszteri rendeletben meghatározott nyomozás elrendeltetvén, a nyomozás eszközésére Szondy Mátyás kir. trszéki bíró küldetted ki; a nyomozásnak a helyszínen Doroszló községében leendő foganatosítására pedig határnapul **1894. évi november hó 30-ik napjának délelőtti 9 óraja** tüzetted ki, Doroszló községéhez.

Erre a határnapra a doroszlói 354. sz. tjkvben 2., 7., 8-30. s. sz. a. felvett közös urbéri fajzasi és legelőilletményekre nézve érdekelt összes jogosultak jelen hirdetmény útján azzal a hozzáadással idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenkénti idézés vagy értesítés bevárása nélkül érdekeik képviseléséről a törvényes következmények terhe alatt gondoskodjanak.

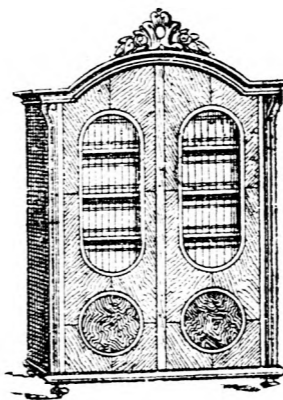
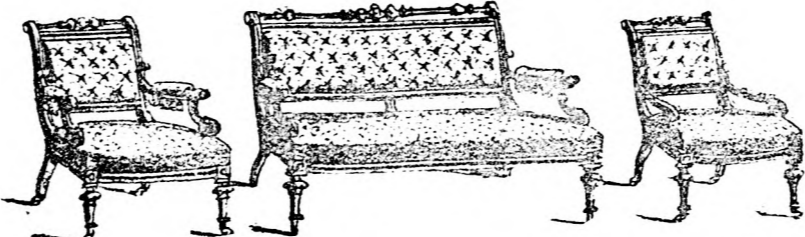
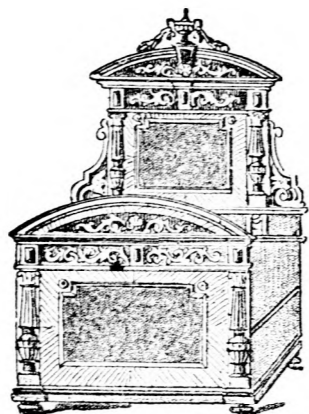
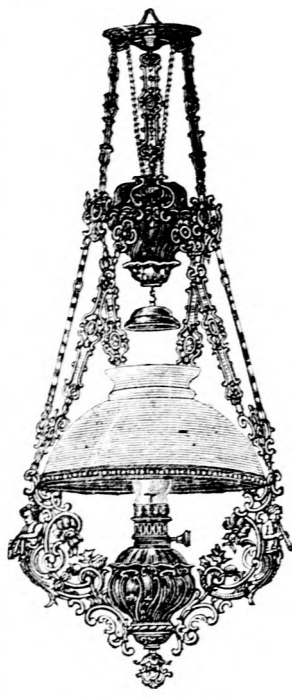
Kelt Zomborban, a kir. törvényszék mint urbéri bíróságnak 1894. november hó 8. napján tartott üléséből.

Dr. Körtvélessy,

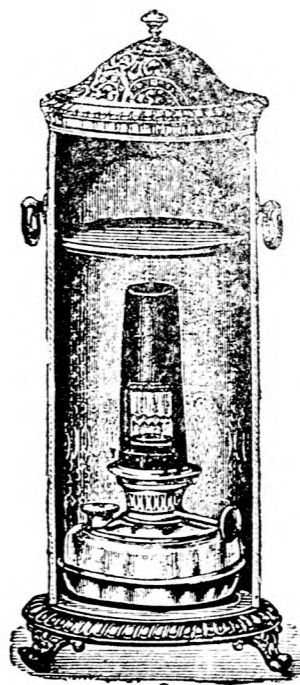
jegyző.

Szondy Mátyás,

h. kir. trszéki elnök.

Ujdonság!
Kiválóan célszerű,
teljesen szagtalan,

hordozható
petroleum-kályhák.

SCHERER FERENC ZOMBOR.

Miután raktáromat az őszi időnyre ujjonnan felszereltem, bátorkodom a n. é. közönség becses figyelmét cégemre felhívni, és kérem személyesen meggyőződni arról, hogy a legegyszerűbbtől a legfinomabb házi berendezésnek megfelelő raktárom van.

Választékos készletben található raktáromon több rendbeli

hálószoba, ebédlő, szalon- és irodai berendezések és vasbutorok.

Ezen kívül ajánlom legújabb üveg és porcellán készleteimet, továbbá

asztal- és függő-lámpákat,

kinaezüst, tükrök, képek és különféle szobadisztárgyaimat.

Mindennemű beüvegezés a legpontosabb kivitelben eszközöltetik.

Kárpitós munkákat olcsó áron elvállalok.

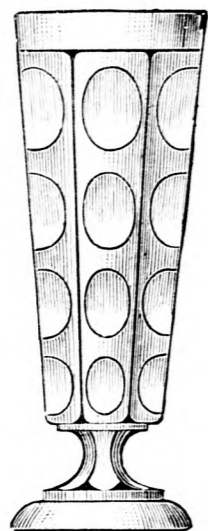
Nagy raktár kereskedők és vendéglősök számára.

Maradtam kiváló tisztelettel

Scherer Ferenc.

Itt egy jó házból való fiu tanoncul felvétetik.

10-7

PLUTOS

kitűnő izomerősítő bedörzsölés, verseny, futó,
gazdasági lovak s egyéb gazdasági állatok részére.

Preservatívumként használta az izmokat rugalmassá
s az állatot kitartóvá teszi.

Fáradtság, kimerülés, izületi s izomcsúsz vagy lóbas bántalmaknál, ugy-
szintén sántaság, merevség és vállbénaság eseteiben egészen biztosan hat.

Az állatok izomzatában a fáradtság, ellankadás folytán tudvalevőleg
tejsav képződik, ha az elernyedtt állatok végtagjai, a mellékelt utasítás
értelmében, bedörzsöltetnek ezen szerrel, a képződmény gyorsan felszívódik s
az izmok rugalmassága gyorsan visszatér. 100-8

E MEGBECSÜLHETLEN GAZDASÁGI KINCSEK EGYESÜLŐ RAKTÁRA:

TÁRGYAZ ISTVÁN GYÓGYSZERTÁRA ZOMBORBAN.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. 5 üveg ára 5 frt.

10096. sz.
kig. 1894.

Pályázat.

Bács-Bodrogh megye zentai járáshoz tartozó Ó-Kanizsa községében egy 600 frt évi fizetés és 120 frt lakbér javadalmazással egybekötött adónyilvántartói állásra pályázat hirdettek; felhívta azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtnak, hogy jegyzői oklevél vagy adóügyi vizsgáról szóló bizonyítvánnyal s eddigi alkalmazásukról szóló bizonyítványokkal felszerelt kérvényeiket folyó évi november hó 25-ig alulírt főszolgabírónál nyújtsák be. Az adónyilvántartói állással járó kötelezettségek Ó-Kanizsa község f. évi 294. számú határozatával alkotott szabályrendeletben lévén körülírva, azt a folyamodók a községnél megtekinthetik.

Zentán, 1894. évi november hó 4-én.

Matkovits Lajos,
főszolgabíró.

3-3

2026. szám.
kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Melykut községben leköszönés folytán üresedésbe jött s évi 360 frttal javadalmazott rendőrvezetői állásra ezennel pályázat nyitattik. Felhívta pályázni szándékozókat, hogy feddhetlen előéletű s eddigi alkalmazásukról szóló községi, testi épségükéről szóló orvosi bizonyítványokkal felszerelt s sajátkezűleg írt kérvényüket folyó évi november hó 25-ig az alulírt eljárásságnál nyújtsák be.

A közbiztonsági szolgálatnál alkalmazásban levők s kiszolgált katonai altisztek előnyben részesülnek.

Melykuton, 1894. évi november hó 8-án.

Lajthay Benjámín, jegyző. **Balog László,** bíró.

Eladó birtok.

Piricsen Szatmármegyében 500 holdas tehermentes nemzeti birtok, dohánytermelésre is berendezve, összes felszerelésekkel szabadkézből eladó. Venni szándékozóknak bővebb felvilágosítást kaphatnak Kováts csendőrszázadosnál Zomborban.

8565. sz.

Pályázati hirdetmény.

Kucura községben megüresedett 300 frt fizetés és teljes egyenruházattal javadalmazott gyalogrendőri állás betöltése céljából pályázatot hirdetek és a pályázni kívánókat felhívom, hogy szabályrendelet szerinti felszerelt és nyelvismereteiket is igazoló pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi december hó 1-ig benyújtsák.

Kula, 1894. évi november hó 12-én.

Dr. Molnár Károly,
főszolgabíró.

2-1

5380. szám.
kig. 1894.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye zombori járásába kebeleztetett Sztanisics községében lemondás folytán megüresedett és előleges havi részletekben fizetendő 400 frt fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt folyamodványaikat hozzám f. évi december hó 1-éig nyújtsák be. Zombor, 1894. évi november hó 10-én.

Főszolgabíró h.

Dr. Széchényi Tamás,
szolgabíró.

3-2

8646. szám.
kig. 1894.

Pályázat.

Paraga községben üresedésben levő községi szülészneői állásra ezennel pályázatot nyitok.

Felhívom mindazokat, kik ezen, évi 20 frt fizetés és minden szülei eset után járó 2 frt díj szedési jogosultsággal javadalmazott állást elnyerni óhajtnak, hogy képességüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb folyó évi november hó 30-ik napjáig hozzám benyújtsák. Palánka, 1894. évi november hó 12-én.

Veszelinovits,
szolgabíró.

12055. sz.
P. 1894.

Hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint urbéri bíróság részéről közhírré tétetik, hogy Wenk József déronyai lakos kérelme folytán a déronyai 429. számú tjkvben A. I. 1-9. sor. 874-2, 875, 876, 890, 3657-2, 3658, 3659, 3660 és 3661 br. számok alatt a volt urbéreségek és szellek közös tulajdonul felvett közös urbéri legelő felosztásának megengedhetőségét tárgyzó kérdéses eldöntésére szükséges nyomozás megtétele végett a 20326/I. M. 1890. számú igazságügyminiszteri rendelet 5. §-a értelmében az eljárás elrendeltetvén, ennek fogantatására Szondy Mátás kir. törvényszéki bíró kildetett ki, a nyomozásnak a helyszínén leendő fogantatás végett pedig határnapul 1894. évi november hó 27-ik napjának d. e. 10 órája tüzetett ki Déronya községbázához.

Erre a határnapra a fent körülírt közös urbéri legelőre nézve érdekelt összes jogosultak azzal a hozzáadással idéztetnek meg, hogy az eljárás további folyamán személyenként való idézés vagy értesítés elvárása nélkül érdekeik képviseléséről, a törvényes következmények terhe mellett gondoskodjanak.

Zomborban, a kir. törvényszéknél mint urbéri bíróságnál, 1894. november hó 8-án tartott üléséből.

Dr. Körtvélyessy Mór,
jegyző.

Szondy Mátás,
h. kir. trvszéki elnök.

ELŐFIZETÉS
Egész évre...
Fél évre...
Negyed évre...
A lap szellemi...
illető küldetés...
szerkesztőnek...
a laptulajdonos...
dend...

Egyes szám ára

A villamos

Zo

A város ké...
foglalkozik ez idő...
és az országos...
kérdésével.

Az előbbi...
még mindig nem...
lósulás stádiumába...
valósítása egészen...
mihamarább siker...
nélkül is elérnünk.

Nagy gond...
világítás kérdése...
törvényhatósági...
kimondotta azt, h...
fényt kívánja alk...
mint odahatni, ho...
közölhessük. Csak...
mint az így közö...

A világítás...
és e mellett a...
elmulasztása eseté...
a veszélynek is...
s így a város káro...
Temesvár.

A villamossá...
évre, de azért a...
nek pedig példav...
nem tartották sz...
fényvel világítás...
magánvilágítás...
közvilágításra és...
dezés között óri...
világítás Budapes...
sem várható.

Bécs próbák...
villamos világító...
azt ismét szét is...
körülbelül 45-50...
közvilágítás beh...
gyalt és tervezet...

A „BA

Nem rep

X. ura m

Dereka

— Hic

„Nagys

— Szó

Mellette

Marad

„Bar

Kitűnő

Hiába!

Csak fo

Tartott

Estét

Észre

Hogy

Ölés

Szorít

„Folk

Add